

ملک اراضی اشخاص در طرح های عمومی و عمرانی شهرداری ها و دولت در نظم حقوق کنونی

مشمول بر نکاتی کاربردی از:

لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه های

عمرانی و نظامی دولت سال ۱۳۵۸

قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداری ها

(مصوب ۱۳۶۷/۸/۲۹)

قانون نحوه تقویم اجاره املاک و اراضی مورد نیاز شهرداری ها

(مصوب ۱۳۷۰/۸/۲۸)

قانون اصلاح ماده (۱۰۱) قانون شهرداری

و سایر مقررات مرتبط

با تکیه بر آراء هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

نگارنده:

امید محمدی

دانشجوی دکترای حقوق خصوصی دانشگاه علوم قضایی

وکیل پایه یک دادگستری

انتشارات جاودانه

سرشناسه	محمدی، امید، ۱۳۶۵-
عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	تملك اراضی اشخاص در طرح‌های عمومی و عمرانی شهرداری‌ها و دولت در نظم حقوق کنونی مشتمل بر نکاتی کاربردی از لایحه قانونی نحوه خرید و تملك اراضی و... / نگارنده: امید محمدی
مشخصات نشر	تهران: جاودانه، جنگل، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	۱۶۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۴۸۵-۵
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا	
یادداشت	کتابنامه
موضوع	مالکیت دولتی - - قوانین و مقررات - - ایران
موضوع	Government Ownership- - Law and Legislation- - Iran
موضوع	مالکیت شهرداری - - قوانین و مقررات - - ایران
موضوع	Municipal Ownership- - Law and Legislation- - Iran
موضوع	مصادره اموال - - قوانین و مقررات - - ایران
موضوع	Confiscations- - Law and Legislation- - Iran
رده‌بندی کنگره	۳۹۵ ت ۳/۵/۴۱/۳ KMH۳۰۴۱
رده‌بندی دیویی	۳۴۲/۸
شماره کتابشناسی ملی	۴۳۰۱۴

عنوان کتاب: تملك اراضی اشخاص در طرح‌های عمومی و عمرانی شهرداری‌ها و
دولت در نظم حقوق کنونی
نگارنده: امید محمدی
ناشر: انتشارات جاودانه، جنگل
ناظر فنی: امین لشکری
نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۵
قطع و تیراژ: وزیری، ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۴۸۵-۵

[http:// www.jangal.com](http://www.jangal.com)

[email: info@junglepub.org](mailto:info@junglepub.org)

تلفن: ۰۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰-۲۱

۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای نگارنده محفوظ است»

طبق یکی از نظریات رایج در خصوص منشأ تشکیل دولت، انسان بدواً در حالت طبیعی زندگی می‌کرده و از آزادی کامل و بدون محدودیت برخوردار بوده است و چون افراد بشر در وضع طبیعی در معرض مخاطرات زیادی قرار داشتند و نمی‌توانستند به تنهایی بر آن مشکلات غلبه نمایند لذا برای مقابله با قدرت قاهره طبیعت به سمت همکاری و تشریک مساعی سوق داده شده‌اند و درسی این طریق به انعقاد قرارداد اجتماعی و تشکیل دولت رسیدند. بنابراین دولت عبارت است از جامعه‌ای برز که تک‌تک افراد جامعه در به وجود آوردن قرارداد اجتماعی سهیم‌اند.^۱ به عبارت دیگر هر فرد در جامعه مقداری از آزادی‌های خود را با رضایت واگذاری می‌کند تا تضمینی برای استفاده از به‌یمانده آزادی‌های خود را داشته باشد.

بنابراین افراد اجتماع با تن دادن به تشکیل دولت و ملزم نمایی خود به اطاعت از این قدرت برتر، انتظار داشتند این نهاد نو ظهور رفاه، امنیت، رشد و شکوفایی را برای آن‌ها ایجاد و به آن‌ها احترام گذاشته و موجبات عزت و سربلندی‌شان را فراهم آورد اما به تدریج و با گذشت زمان دولت‌ها هر روز بر قدرت خود افزوده و در عوض خدمت به مردم حقوق اولیه آن‌ها را نقض و موجب سلب آسایش امنیت و آزادی‌های فردی و اجتماعی شدند. این در حالی است که باید توجه داشت رسیدن به قدرت جز با حمایت مردم مقدور نبوده و بقاء

۱- شمس‌الدین فرهیخته، فرهنگ اصطلاحات سیاسی و حقوقی، انتشارات زرین (دولت از نظر ژان ژاک روسو)، ص ۴۲۱.

حکومت نیز در گرو پشتیبانی مردم از این قدرت عالی می‌باشد و این حمایت و پشتیبانی حاصل نمی‌شود مگر با رضایت عمومی از عملکرد دولتمردان که جبران خسارت ناشی از حاکمیت، توسط دولت، جزئی از این عملکرد می‌باشد.

امروزه نقش مردم در انتقال قدرت و مشروعیت آن پررنگ شده و تداوم حکومت‌ها نه به قدرت مادی حکومت‌ها بلکه به حمایت مردمی بستگی دارد و این حمایت ایجاد نمی‌شود مگر این که دولت مردان خود را مسئول و پاسخ‌گو و خدمت‌گذار در برابر مردم بدانند.

لذا، جبران خسارت در تملک اراضی اشخاص با نظریه تساوی حقوق شهروندان در برابر هزینه‌های عمومی منطبق است و خود قاعده‌ای گردیده است. بر اساس این نظریه تمامی شهروندان به تساوی بهره‌دار هزینه‌هایی هستند که دولت به منظور تأمین منافع عمومی و یا استقرار نظم، صرف می‌کند بر این اساس اگر در اثر عملکرد سازمان دولتی زبانی به شخص یا اشخاص معینی وارد آید، این برابری از هم می‌گسلد. زیرا در چنین فرضی بهره خدمت عمومی نصیب همگان می‌باشد، در حالیکه زیان آن را عده‌ای خاص تحمل می‌کنند به این جهت دولت باید به نمایندگی از عموم خسارت زیان‌دیدگان را تا حدی که تساوی مذکور مجدداً برقرار شود جبران نماید تا بدین سان از استفاده بدون سبب همگان به ضرر زیان‌دیدگان جلوگیری به عمل آید.^۱

فهرست مطالب

لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت (سال ۱۳۰۸)	۱
آراء وحدت رویه دیوان عدالت اداری در مورد عدم صلاحیت دیوان عدالت اداری در رسیدگی به دعاوی ناشی از تأسیسات	۳۷
قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱) لایحه انونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجراء برنامه‌های عمومی و نظامی دولت (مصوب ۱۳۰۸)	۷۱
قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها (مصوب ۱۳۶۷)	۷۵
قانون نحوه تقویم ابنیه املاک و اراضی مورد نیاز شهرداری‌ها (شعبه ۱۳۷۰/۸/۲۸)	۹۲
قانون اصلاح ماده (۱۰۱) قانون شهرداری (سال ۱۳۹۰)	۹۵
مقررات متفرقه در خصوص تملک اراضی و جبران خسارت از آن	۹۹
ضمیمه: مرجع رسیدگی به شکایت اشخاص در تملک اراضی و ابنیه و رفع طرح‌های عمومی و عمرانی	۱۰۳
منابع و مآخذ	۱۲۷